

แนวโน้มนการเปลี่ยนแปลงของวงการกล้วยไม้

บทนำ

.....ศาสตราจารย์ ธีระพี สาคริก

ทุกสิ่งทุกอย่างในกระบวนการพัฒนา ย่อมประกอบขึ้นด้วยส่วนที่เป็นนามธรรมส่วนหนึ่ง กับส่วนซึ่งเป็นรูปแบบอีกส่วนหนึ่ง ผู้ที่มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการพัฒนา เพื่อผลได้ผลเสียของส่วนรวมและของตนเอง จำเป็นต้องมีทัศนคติในการมองกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีโครงสร้าง

สถานะที่เป็นนามธรรมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในกระบวนการผลิตและการพัฒนา ย่อมถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของระบบและโครงสร้างซึ่งกำหนดการเปลี่ยนแปลงของส่วนที่เป็นรูปแบบ และหลักการดังกล่าวแล้วนี้เองเป็นสิ่งส่งผลทำให้วิถีการพัฒนาเป็นไปได้อย่างดีหรือประสบกับความล้มเหลว

เราจึงสามารถสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นกระบวนการพัฒนาใด ที่เข้ามาสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของมนุษย์ แม้แต่ตัวมนุษย์เอง "ความมีคุณค่าเป็นพื้นฐานที่แท้จริงของการกำหนดมูลค่าที่แท้จริง" การเปลี่ยนแปลงใดก็ตาม ที่ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความมีคุณค่า ย่อมมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านมูลค่า ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบคนใด หากคุณสมบัติที่จะมองเห็นคุณค่า ทำให้หมองซำมไปกำหนดมูลค่าเอาเองโดยตรง จะเป็นความย่อคตีความอยากได้หรืออารมณ์ที่หลงใหลก็ตาม ย่อมทำให้เกิดผลสะท้อนทำลายสิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นในระยะยาวอย่างขาดการรู้เท่าทัน

พื้นฐานอันแท้จริงของความนิยมกล้วยไม้ของมนุษย์นั้น มุ่งสู่ความมีคุณค่าเป็นสำคัญ ส่วนมูลค่านั้น เป็นเพียงผลที่ติดคามมาเท่านั้น

อนึ่งในมุมมอง การเลี้ยงกล้วยไม้ และการใช้ประโยชน์ขั้นสุดท้ายจากกล้วยไม้ ก็มีธรรมชาติที่เน้นคุณค่าเป็นหลักการพื้นฐานอยู่แล้ว เพราะมีพืชพรรณซึ่งมนุษย์จะแสวงผลประโยชน์ในทางวัตถุ อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะสามารถเข้าใจได้แจ่มแจ้งถึงคุณค่าของกล้วยไม้ ก็จำเป็นต้องเริ่มต้นจากความมีคุณค่าของจิตใจมนุษย์เองเป็นพื้นฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างกล้วยไม้กับชีวิตมนุษย์

ความนิยมกล้วยไม้ได้เริ่มต้นขึ้นด้วยหลักการของการที่กล้วยไม้เป็นสิ่งมีชีวิต กล้วยไม้หลายชนิดมีดอกซึ่งให้ความสวยงามตามรูปแบบของธรรมชาติ และความหลากหลายด้วยรูปแบบของพันธุ์ ตลอดจนคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์อยู่สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ได้ทำให้กล้วยไม้เป็นพืชกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งซึ่งถูกนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าในด้านวิชาการทางชีววิทยา

และที่ลึกซึ้งยิ่งไปกว่าสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วก็คือ มีผลในการปลุกฝังการเรียนรู้ปรัชญาชีวิตและธรรมชาติ เนื่องจากการเรียนรู้ในเรื่องนี้จะบังเกิดผลให้ถึงการรู้จริงได้ จำเป็นต้องเรียนจากการสัมผัสจริง แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้น ผู้เรียนรู้ก็จำเป็นต้องมีจิตวิญญาณที่รักและสนใจในความมีชีวิตชีวาอันละเอียดอ่อนของกล้วยไม้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว งานอดิเรกในการเลี้ยงกล้วยไม้จึงเป็นฐานที่มาของการเลี้ยงกล้วยไม้ในรูปแบบอื่น ๆ แม้แต่การเลี้ยงเพื่อการค้าหาประโยชน์ทางรูปวัตถุ

ผลการพัฒนาจะบังเกิดความมั่นคงและประสพผลดีได้ จำเป็นต้องมีพื้นฐาน ดังนั้นการเวียนรูปประวัติความเป็นมาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่หวังความเจริญก้าวหน้าอย่างแท้จริงจากการพัฒนานั้น ๆ

หากมองย้อนหลังกลับไปสู่อุตสาหกรรม ๆ เราจะพบได้ว่า จีนเป็นประเทศที่น่าจะอยู่ในความสนใจอย่างเด่นชัดประเทศหนึ่งในความเกาแก่ของบทบาทความเป็นมาทางวัฒนธรรม แม้ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มตะวันตกซึ่งในยุคปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า มีความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก็ยังเป็นความเจริญที่ถัดมาจากจีน และนำเอาศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ จากจีนไปใช้ประโยชน์

บรรดาโบราณวัตถุและโบราณสถานของจีนก็ได้ปรากฏว่า มีกล้วยไม้เข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เช่นภาพเขียนกล้วยไม้สกุลเข็มบีเคียม (Cymbidium) ที่ปรากฏอยู่ทั่วไปตามขานกระเจกหน้าค่างบาง ด้วยขามเครื่องเคลือบบาง ภาพเขียนบนแผ่นกระดานบาง เป็นต้น

ในอีกด้านหนึ่งของประวัติศาสตร์ สมัยที่กลุ่มประเทศตะวันตกได้ขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมและการเมืองออกไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกอย่างกว้างขวาง ก็ได้แผ่เข้าสู่ทวีปเอเชียและอเมริกา รวมถึงดินแดนในมหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งเป็นเขตรอนและกึ่งรอนของภูมิภาคที่ไกล่ล้ามานี้ อันเป็นแหล่งที่มีกล้วยไม้ป่านานาชนิดเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์มาก ได้มีการรวบรวมเอาทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งกล้วยไม้ป่า กลับไปเริ่มต้นการปลูกเลี้ยงและการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อหวังผลตอบสนองอย่างจริงจัง ทั้งในรูปงานอดิเรกและอุตสาหกรรม

จากความขบถอนในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกล้วยไม้ในอดีต ได้สะท้อนข้อมูลให้เข้าใจว่า มีการศึกษาและเลี้ยงกล้วยไม้กันอย่างจริงจังจนเป็นระบบมาแล้วประมาณก่อนศตวรรษที่ 18 และประเทศผู้นำในการริเริ่มได้แก่ประเทศอังกฤษ โดยได้มีการนำเอาพันธุ์กล้วยไม้ป่าจากเขตรอนของทวีปอเมริกาและเอเชียไปเลี้ยงและศึกษา ทั้งในรูปที่จัดตั้งเป็นส่วนเอกชนและส่วนพฤกษศาสตร์

การศึกษาค้นคว้าและการเลี้ยงกล้วยไม้ได้กระจายไปสู่ประเทศอื่น ๆ ในทวีปยุโรปที่มีวัฒนธรรมและความเจริญถึงกันและกันในระยะต่อมา ดังจะเห็นได้จากผลงานศึกษาวิจัยในคานรูปวิชาของนักพฤกษศาสตร์จากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคยุโรป ซึ่งได้ปรากฏออกมาสู่วงการกล้วยไม้ของโลกเป็นจำนวนมาก จนทำให้การพัฒนาในยุคถัดมามีพื้นฐานที่เด่นชัดและก้าวหน้ามาได้ไกลพอสมควร

อนึ่ง การเลี้ยงกล้วยไม้ได้กระจายเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย คิดตามผลจากการเผยแพร่วัฒนธรรมและการศึกษาจากประเทศตะวันตก ส่วนในภูมิภาคเอเชียนั้นการเลี้ยงกล้วยไม้ได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมและการศึกษาในรูปแบบของกลุ่มประเทศตะวันตกเช่นกัน เพราะในระยะนั้นประเทศในทวีปเอเชียหลายประเทศได้ตกไปอยู่ภายใต้การปกครองทางอาชฐและการเมืองของประเทศตะวันตก

สิ่งที่เห็นเป็นประจักษ์พะยานได้ชัดเจนนกระทั่งถึงยุคหลัง ๆ นี้ก็คือ ส่วนพฤกษศาสตร์และหอสมุดพรรณไม้ที่เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย และส่วนพฤกษศาสตร์หลวงที่ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้มีบทบาทอย่างสำคัญส่วนหนึ่งของการเผยแพร่และกระจายวัฒนธรรม และความรู้ในการเลี้ยงกล้วยไม้ของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

การเปลี่ยนแปลงทางอารยธรรมกับวิถีการเปลี่ยนแปลงของคูลระหว่างผลประโยชน์ของมนุษย์กับธรรมชาติ

ประเด็นที่กำลังกล่าวถึงนี้ เป็นกุญแจดอกสำคัญที่สะท้อนให้เห็นภาพของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการเลี้ยงดูวัยไม่ จากอดีตสู่ปัจจุบัน และควยการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบันนี้เอง ที่ทำให้มองเห็นได้ว่า ในอนาคตนั้น จะมีการมุ่งไปสู่รูปแบบอย่างไร

จากหลักปรัชญาที่ว่า ชีวิตมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เป็นสิ่งเกิดขึ้นภายในกระแสวิญญาณธรรมชาติ ทั้งที่เป็นรูปแบบของวัตถุซึ่งมีชีวิต และสภาวะแวดล้อม

คนไม้นั้น ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ที่มีบทบาทสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์อย่างสำคัญ ทำให้ชีวิตมนุษย์สามารถสืบทอดต่อ ๆ กันมาได้

ได้มีการกล่าวไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติบางเล่มว่า มนุษย์และสัตว์ต่างก็มีวัฒนธรรมเพื่อการประสานให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนได้ แต่วัฒนธรรมของสัตว์นั้น ถูกจำกัดไว้ควยธรรมชาติของสัตว์เอง จึงไม่อาจสร้างความเจริญในคานอารยธรรมเช่นมนุษย์ได้

บทบาทของสิ่งที่ถือว่าคือ "อารยธรรมของมนุษย์" มีอิทธิพลอย่างสำคัญในการกำหนดวิถีการเปลี่ยนแปลงคูลระหว่างสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์กับสิ่งซึ่งตอบสนองควมมีชีวิตชีวาของธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงคูลจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน เป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อการนำมาศึกษาและวิเคราะห์ เนื่องจากผลของการศึกษาและวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ มีโอกาสนำไปสู่ควมเข้าใจถึงสาเหตุและผลในแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติได้อย่างกระจ่างชัด

หากจะหวนมองกลับไปสู่ชีวิตมนุษย์ชาติในอดีตเพื่อทำความเข้าใจ คงจะเห็นได้ว่า ยังมีสภาพไม่แตกต่างไปจากสัตว์มากนัก ความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวของสิ่งทั้งหลายทั้งมวลอันเป็นองค์ประกอบทางวัตถุของธรรมชาติ ได้เปลี่ยนแปลงมาสู่ควมมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

ในอีกคานหนึ่ง การที่มนุษย์ได้ให้ความสนใจหรือ"อยาก"ที่จะศึกษาเรียนรู้เรื่องราวในคานที่เป็นรูปแบบทางวัตถุ หากมองสู่ผลที่เป็นมุขกลับ มนุษย์ก็ได้รับพลังปลุกฝังควมคิดในรูปแบบที่เรียกว่า "วัตถุนิยม" คิดตามมาควยอุปนิสัย "ควมสำคัญตนเองเหนือธรรมชาติ"จนถึงกับขาดสติและประกาศออกมาว่า "มนุษย์เป็นผู้ที่เอาชนะธรรมชาติได้"

ในสมัยที่มนุษย์ยังมีการศึกษาและอารยธรรมไม่มากนัก ก็ยังคงอยู่ในสภาวะที่ท่องปรับตัวเองตามเงื่อนไขของธรรมชาติอยู่มาก แต่จากผลการเปลี่ยนแปลงโดยอำนาจอารมณ์ของมนุษย์ซึ่งปราศจากการหยุดยั้ง ได้ทำให้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคูลอำนาจ กำหนดรูปแบบวัตถุให้มากคองอยู่ภายใต้อิทธิพลเพื่อตอบสนองควมต้องการของมนุษย์มากยิ่งขึ้น อย่างเห็นได้ชัดเจนนในยุคปัจจุบัน

รูปแบบการศึกษาที่กำหนดขึ้นโดยมนุษย์เพื่อการพัฒนา ซึ่งเชื่อว่ามุ่งไปสู่อารยธรรมอีกนั้นแหละ ที่มีผลทำให้มนุษย์มีการมุ่งเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ อย่างมองขามการเรียนรู้ตนเอง

เมื่อประกอบกัน เข้ากับอิทธิพลที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมซึ่งมนุษย์เป็นผู้กำหนดขึ้นเอง ก็ทำให้รูปแบบของความคิดมนุษย์แตกแยกออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มวัตถุนิยมกลุ่มหนึ่ง กับธรรมชาตินิยมอีกกลุ่มหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่สองส่วนดังกล่าว ต่างก็เป็นองค์ประกอบของสิ่งเดียวกัน

ยิ่งกว่านั้น สิ่งที่เป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะในด้านนามธรรมก็ยังเป็นฐานรองรับและกำหนดการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปวัตถุด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่า ความเป็นธรรมชาติเป็นสิ่งที่รวมเอาทั้งสองด้านดังกล่าวแล้ว เข้าไว้ด้วยกันและทำให้เกิดความสมบูรณ์อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะมีการนำไปสู่ความคิดหรือเลยไปถึงการปฏิบัติ ความเป็นมาของการเลี้ยงกล้วยไม้จากอดีตสู่ปัจจุบัน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า ความคิดในการเลี้ยงกล้วยไม้ในยุคแรก ๆ นั้น ได้สะท้อนภาพให้เห็นความนิยมในธรรมชาติอย่างเด่นชัด แต่ในสมัยต่อ ๆ มา ก็ได้มีการก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการที่มนุษย์ก้าวเข้าไปสร้างอิทธิพลเหนือธรรมชาติในด้านวัตถุ มีการผสมพันธุ์กล้วยไม้เพื่อแสวงหาความหลากหลายของลักษณะอันเป็นส่วนผิวเพื่อการตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ ทำให้ธรรมชาติต้องถดถอย เสียดุลไปเรื่อย ๆ

การกำหนดคุณลักษณะที่ดีของกล้วยไม้ เช่น สีสรร รูปแบบของดอก นิสัยในการเจริญเติบโตและออกดอก ฯลฯ ล้วนเป็นสิ่งสะท้อนความต้องการทางอารมณ์ของมนุษย์ซึ่งผูกพันไว้ด้วยผลประโยชน์ด้านเดียวทั้งสิ้น ในด้านการผสมพันธุ์กล้วยไม้ หากมองมุมหนึ่งอาจเห็นได้ว่า มนุษย์ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการ แต่ตามองด้วยโลกทรรศนะที่กว้างกว่านั้นจะเห็นอีกภาพหนึ่งซึ่งลึกกว่าได้ว่าเป็นการทำลายความเป็นธรรมชาติไปสู่การหวังผลประโยชน์เป็นสำคัญ การมองอย่างข้ามความสำคัญในด้านคุณค่าของธรรมชาติไปเน้นอยู่ที่ผลประโยชน์ของมนุษย์เพียงด้านเดียว จึงเห็นได้ชัดเจกว่า มนุษย์ได้มุ่งไปสู่ทิศทางที่ทำให้เกิดการเสียดุลธรรมชาติมากยิ่งขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างไม่มีการหยุดยั้ง

การคัดคุณภาพของกล้วยไม้ตามแนวทางที่วงการกล้วยไม้ส่วนใหญ่กำหนดขึ้นว่าเป็นพันธุ์ดี และการผสมพันธุ์กล้วยไม้เพื่อแสวงหาสิ่งที่มีรูปแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ หากมองจากทรรศนะของมนุษย์เพียงด้านเดียวก็จะเห็นว่าได้รับประโยชน์ แต่ตามองด้วยมุมมองซึ่งถือเอาธรรมชาติเป็นฐาน กลับเห็นว่า เป็นการทำลายประโยชน์ในขั้นพื้นฐาน ยิ่งมนุษย์มีความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงมากเพียงใด การทำลายธรรมชาติโดยมนุษย์ก็มีอัตราสูงมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น

หากจิตมนุษย์ขาดการรู้ได้ลึกซึ้งถึงคุณค่าอันแท้จริงของธรรมชาติ การปรับความคิดเพื่อปรับรูปแบบวิถีปฏิบัติให้บังเกิดผลในทางสร้างสรรค์อย่างแท้จริงย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากผลซึ่งสืบเนื่องมาจากความต้องการทางอารมณ์ที่พิสูจน์ตัวเองด้วยกาลเวลา ทำให้เกิดสิ่งซึ่งสร้างขึ้นมาแล้ว อยู่ได้เพียงช่วงเวลาหนึ่ง แล้วก็ผ่านพ้นไปอย่างไม่มีสิ่งใดเหลือ ดังเช่นความรวดเร็วในการจับคู่ผสมพันธุ์ของกล้วยไม้ และการขยายขอบเขตของการผสมพันธุ์กล้วยไม้ต่างกลุ่มในด้านรูปวิธานและพันธุศาสตร์ ที่ได้มีการทวีความรวดเร็วและขยายตัวกว้างขวางออกไปจนถึงช่วงเวลาที่ยาวลง และยาวลงมากยิ่งขึ้น พร้อม ๆ กันกับการค้นโอกาสในการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ ลงไปทุกขณะ

ในด้านกรอนุรักษกลวยไม้ป่า หรือพันธุกกลวยไม้พื้นฐานนั้นแล้ว การพัฒนาสังคม การศึกษา และการ เศรษฐกิจทั่ว ๆ ไป ซึ่งต่างก็มีรูปแบบเน้นความสำคัญในด้านวัตถุ ใคส่งผลกระทบทำให้ป่าไม้ธรรมชาติอัน เป็นถิ่นฐานบ้านช่องที่แท้จริงของกลวยไม้ ถูกทำลายไปเรื่อย ๆ อย่างไม่อาจหยุดยั้งได้

ใคมีการคิดสนับสนุนส่งเสริมให้ยูเลียงกลวยไม้ นำเอากลวยไม้ป่ามาเพาะเมล็ด เพื่อหวังการเจริญเติบโตภายใต้สภาวะการเลี้ยงดู แคมมนุษย์ก็ยังใคแอบแฝงเอาผลประโยชน์ของตนเองเข้าไว้ควยว่า การนำมา เลียงดูและเพาะเมล็ดนั้น ยังสามารถแทรกเอาวิธีการคิดค้นที่มีคุณลักษณะสวดยงามกว่าคนอื่น ๆ ไว้ใคโอกาส นี้ควย

ความคิดเช่นนี้ เป็นสิ่งสะท้อนใคเห็นว่า แมจะนำมาเลียงและเพาะเมล็ด ก็ยังถือเอาผลประโยชน์ของ มมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญเหนือธรรมชาติ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการหวังผลตอบสนองอารมณมนุษย์เป็นลิ่งสุดท้ายนั่นเอง คังนั้น เมื่อธรรมชาติของอารมณมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จากความคุ้นเคยใคเดิมไปสู่วางทางที่มี ความเบื่อหน่าย พันธุ์แท้เหล่านี้ก็จะเปลี่ยนแปลงจากการใครับความเอาใจใส่ไปสู่วางถูกทอดทิ้งใคที่สุด คัง เช่นแวนดา แชนเคอเรียน่า () ที่มีแหล่งกำเนิดธรรมชาติใคประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่ง ฮาวายอใค้นำไปคักพันธุ์และเพาะเมล็ด และกลวยไม้ป่าที่เคยหายาก ซึ่งใคมีการส่งเสริมให้เพาะเมล็ดกััน มาแล้วใคยุคที่ผ่าน ๆ มา คังเช่นช่างแคงใคเมืองไทยเป็นต้น

ใคที่ลู่คักค่อย ๆ หายไปจากความนิยม ส่วนคณพันธุ์ลู่คักอื่นไปจากการเก็บรวบรวมและปลูกเลียง นับได้ ว่า เป็นสิ่งสะท้อนภาพของบทเรียนอย่งสำคัญ ในรูปแบบของการอนุรักษพื้นฐานของอารมณมนุษย์ ซึ่งไม่บัง เกิดผลคามปรัชญาของการอนุรักษธรรมชาติแต่ประการใคเลย

การจำแนกแนวทางใคการ เลียงกลวยไม้และความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน

แนวทางใคการ เลียงกลวยไม้ที่ใคกล่าวมาแล้วคังแต่คณ เป็นลิ่งที่อยู่บนวัตถุประสงค์พื้นฐานของการพัฒนา การเลียงกลวยไม้ทั่วไป เพื่อเป็นลิ่งที่อำนวยความสะดวกใคการศึกษาและวิจัย และอีกคานหนึ่งก็อยู่บนฐานของ ความมีใจรักกลวยไม้หรือเลียงเป็นงานอดิเรก แต่ใคทางปฏิบัติกลับเป็นลิ่งที่มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดย เฉพาะใคสังคมประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งพื้นฐานการศึกษาของประชากรทั่ว ๆ ไปไม่อาจมองเห็นคุณค่าอันเป็นลิ่ง ลิ่งที่อยู่ใคความลุ่มลึกได้ โดยเหตุที่มีการมุ่งมองไปสู่มูลค่าทางการเงินเป็นสำคัญ ทำให้ความมั่นคงของวง การกลวยไม้ใคระยะยาวของสังคัมรูปแบบนี้ ถูกหยุดยั้งอยู่ควยคัวเองใคระดับที่ต่ำมาก

มีการ เลียงกลวยไม้อีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งเน้นวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตเป็นอุตสาหกรรม อันเป็นลิ่งมีผลทาง เศรษฐกิจโดยตรง เช่นการ เลียงกลวยไม้เพื่อคักคอกเป็นการค้าหรือขายคณมีคอกเพื่อบุคคลทั่วไปนำไปใคประโยชน์เสมือนการใคคอก

หากมองสู่ความมั่นคงใคระยะยาว และมองสู่การพัฒนาอย่งมีพื้นฐานแล้ว แนวทางที่ใคกล่าวมาแล้วใค ตอนแรก ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการ เลียงกลวยไม้ใคแนวซึ่งกำลังกล่าวคังนี้ แต่ความคิดของคณใคประเทศ

กำลังพัฒนา ก็มีแนวโน้มที่มุ่งไปสู่แนวคิดในประเด็นหลัง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ มุ่งข้ามสิ่งซึ่งเป็นพื้นฐานอันแท้จริงของการพัฒนาการกลวยไม้ไปสู่เงินอันเป็นเพียงส่วนปลาย ซึ่งสิ่งที่ปรากฏเป็นปัญหาดังกล่าวนี้สืบเนื่องมาจากปัญหาพื้นฐานของสังคมไทยและประเทศกำลังพัฒนาทั่ว ๆ ไป จึงมิได้ปรากฏแต่เฉพาะในเรื่องกลวยไม้เท่านั้น

วงการกลวยไม้ของไทยจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างไร

แม้ว่า การเริ่มต้นของการเลี้ยงกลวยไม้ของประเทศไทย ในยุคซึ่งมิได้หมายความถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีการเลี้ยงกลวยไม้ส่วนตัว แต่หมายถึงยุคซึ่งเรียกได้ว่ามีการพัฒนา เพราะมีการวางแผนและการจัดการอย่างมีโครงสร้างและระบบ จะเป็นช่วงเวลาที่ตั้งคมไทยทั่ว ๆ ไป ยังมีการปฏิเสธความสำคัญของกลวยไม้ และมีทรรศนะว่า กลวยไม้นั้นเป็นศัตรูของเศรษฐกิจ ทำให้กระแสด้านนิยมในรูปแบบวัตถุนิยมอันเป็นรูปแบบเก่า ยังไม่สนใจที่จะแทรกซึมเข้าสู่วงการ เพื่อขยายอรรถิผล

แต่เมื่อวงการกลวยไม้ได้มีโอกาสพัฒนามาได้อย่างเสรีและคล่องตัว จนกระทั่งสามารถมองเห็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้อย่างเด่นชัด กระแสดังกล่าวก็เริ่มให้ความสนใจ และใกล้ชิดเข้าแทรกแซง พร้อมทั้งแพร่อทธิพลทั้งในค่านิยมและผลประโยชน์ และด้วยหลักสัจธรรมที่ว่า "ลงใดมีการ เริ่มต้นขึ้นในระดับพื้นฐาน ณ จุดใดจุดหนึ่ง และด้วยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งแล้ว ย่อมมีแนวโน้มที่จะมุ่งไปสู่ทิศทางนั้น ด้วยกาลเวลาอย่างปราศจากการหยุดยั้ง" นี้เอง กระแสดังกล่าวก็ได้มีการขยายตัวเองมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

แม้การจ้องครออิสระดังเช่น สมาคม ชมรม สโมสร หรือกลุ่มรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหวังการพัฒนาร่วมกัน ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย โครงสร้างและระบบ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนา ก็ยังสะท้อนพฤติกรรมซึ่งทำให้เห็นว่า มีหน้าที่แต่เพียงเพื่อจัดประกวดกลวยไม้และจัดให้มีการพบปะกันและกันอย่างปราศจากแผนงานและทิศทางของการจัดการ

ดังนั้น แทนที่การเลี้ยงกลวยไม้เป็นงานอดิเรกจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสืบทอดไปสู่การเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเลี้ยงเพื่องานอดิเรกเป็นพื้นฐาน กลับเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากงานอดิเรกไปสู่อุตสาหกรรมอย่างทิ้งรากทิ้งโคน ทำให้สภาพการณ์ของการปลูกกลวยไม้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อการค้าของตกไปอยู่ในสภาวะที่ปราศจากความมั่นคง

กลวยไม้ ไม่ว่าจะเป็งานอดิเรกหรืออุตสาหกรรมเพื่อการค้าขาย ผลผลิตในที่สุดก็มุ่งทอบสนองในค่านามธรรม หรือในค่านิยมจิตใจ แม้ว่าหลายคนที่มีใจเลี้ยงกลวยไม้จะซื้อดอกกลวยไม้หรือต้นกลวยไม้ที่มีดอกไปใช้เป็นของขวัญหรือประดับในบริเวณอาคารสถานที่ หากขาดส่วนนี้เสียแล้ว แม้การปลูกกลวยไม้อุตสาหกรรมก็ไม่อาจเป็นไปได้

จึงยืนยันได้ว่า ถ้าหากพื้นฐานแนวคิดในการปลูกเลี้ยงกลวยไม้ถูกเปลี่ยนไปอยู่เพียงบนฐานของการได้เงินอย่างเป็นเอกเทศ วงการกลวยไม้ของไทยที่ยังอยู่ ก็เพียงแค่วันสิ้นสุด ที่จะใกล้และใกล้เข้ามาเรื่อย ๆ แม้ในช่วงเวลาของการพัฒนาจักรการกลวยไม้ของส่วนรวมจะได้ผ่านพามาเพียงไม่นานปี หรือยังไม่ถึงชั่วอายุคน

แต่ปริมาณคนผู้เลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรก ซึ่งในระยะต้น ๆ เคยมีความหนาแน่นอย่างเด่นชัด บัดนี้ก็ได้ลดปริมาณลงไปเป็นอันมาก พฤติการณ์เช่นนี้ย่อมถือได้ว่าเป็นสิ่งยืนยันเหตุและผลทั้งได้กล่าวมาแล้ว เป็นอย่างดี หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นสิ่งสะท้อนความจริงให้เห็นถึงความไม่มั่นคงของพื้นฐานสังคมไทยจนบุคคลในสังคมไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้บนฐานศีลธรรม

แม้ว่ารูปแบบของการเลี้ยงกล้วยไม้เป็นงานอดิเรกจะยังคงอยู่ แต่ค่านที่เป็นรูปแบบก็เป็นเพียงส่วนผิวเท่านั้น หากแนวคิดพื้นฐานได้ถูกรอบงำไปแล้ว การเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบก็จะค่อย ๆ ติดตามมาในภายหลัง

การเปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานไปสู่การให้ความสำคัญที่เงินเพื่อหวังผลในการพัฒนานั้น จะก่อให้เกิดผลไม่ทางใดก็ทางหนึ่งคือ ทำให้การเลี้ยงเป็นงานอดิเรกที่แท้จริงต้องสูญสิ้นไปในที่สุด เพราะไม่อาจที่จะทนต่อหน้าหนักในค่านวัตกรรมซึ่งส่งพลังกระทบ ทำให้กระเทือนต่อเจตนารมณ์ทั้งในด้านรูปวัตถุและจิตใจได้

กับอีกทิศทางหนึ่งก็คือ แนวคิดซึ่งถูกครอบงำไว้ด้วยอิทธิพลซึ่งมุ่งเน้นอยู่ที่เงิน มีส่วนส่งผลกระทบทำให้วงการกล้วยไม้ไม่อาจพัฒนาตนเองต่อไปในระยะยาวให้**สำเร็จได้** เนื่องจากไม่อาจจัดองค์กรพื้นฐานเพื่อการผลักดันกำลังในการผลิตและเพื่อการพัฒนาตนเอง ได้อย่างลึกซึ้งถึงพื้นฐานของตนเอง แต่จะก่อให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มบนฐานของความเป็นพวกและบนฐานของกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาแทนที่ ยิ่งกว่านั้น พลังการพัฒนาที่ควรจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจังก็จะถูกแปรสภาพไปเป็นพลังเพื่อการช่วงชิงกันและกันอันเป็นสิ่งบั่นทอนความเจริญของส่วนรวม

สิ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วส่งผลกระทบทำให้วงการกล้วยไม้ของหมดพลังในการพัฒนา และสิ้นสภาพการผลิตไปด้วยตัวเองในที่สุด

สาระที่ได้กล่าวมาแล้ว หากใช้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะในวงการกล้วยไม้ไม่ เนื่องจากปัญหาพื้นฐานเป็นสิ่งซึ่งอยู่ในพื้นฐานของสังคมไทยทั่ว ๆ ไป จึงเป็นภาพที่เห็นได้ในวงการพืชผลอื่น ๆ ด้วย แต่พืชผลอื่น ๆ นั้น ส่วนใหญ่เป็นพืชผลซึ่งมีธรรมชาติเป็นอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีประโยชน์โดยตรงต่อร่างกายและชีวิตในด้านรูปธรรม แต่กล้วยไม้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านนามธรรม ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทยนั้น มีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งมีความจำเป็นในระดับรอง หากแนวโน้มมีการมุ่งไปสู่การสูญเสีย ย่อมมีโอกาสที่จะสิ้นสภาพไปได้โดยง่าย **และโคจรเร็ว หากเปรียบเทียบอายุของการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เป็นสำคัญ**

สรุปด้วยหลักการพื้นฐานได้ว่า งานกล้วยไม้เป็นสิ่งที่พัฒนาตนเองขึ้นมาอย่างรวดเร็ว ในขณะที่กลุ่มความคิดที่นิยมเงิน มีการต่อต้าน ครั้นเมื่อมีผลประโยชน์ทางการเงินติดตามมา ภาคต่าง ๆ ซึ่งนิยมเงินก็ก้าวเข้ามาให้การยอมรับและสนใจ เมื่อผลจากการเน้นเงินเป็นสำคัญทำให้เกิดการเสื่อมลงด้วยเงิน ก็ย่อมเป็นธรรมดาที่จะมีผลในมุมกลับคือ ภาคต่าง ๆ ซึ่งให้ความนิยมเงินเป็นฐาน จะถอนตัวออกไปเองในที่สุด **ซึ่งขณะนี้ก็สามารถเห็นได้ชัดเจนว่า มีการคิดการกระทำที่เป็นผลจากการมองปัญหาเฉพาะหน้า อยู่ทั่ว ๆ ไป.**